

moeilijkheid verschoven. Immers de beide eerste gevallen door SNAPPER beschreven als lipoidgranuloom, hebben dezen zelf veel hoofdbrekens gekost. Beide gevallen toch toonden abnormale pigmentaties (het meisje leed bovendien aan pubertas praecox !!) zonder de typische verschijnselen van de ziekte van HAND-SCHÜLLER-CHRISTIAN en bij beide kon prof. DE VRIES slechts na herhaalde proefuitbeiteling schuimcellen vinden. Het is dan ook niet te verwonderen, dat er stemmen zijn opgegaan, die deze diagnose in twijfel trekken en de schuimcellen als degeneratieproduct opvatten. Collega REISBERMAN zal het tenslotte met mij eens zijn, dat de ziekte van ALBRIGHT als differentieel-diagnosticum wel in aanmerking komt en zeker eerder dan een carcinose bij een jongen van 20 jaar met normale bezinking en een ziektebeloop van 10 jaar!

Berg en Dal, 11 Juli 1944

E. M. HESLINGA

LUESBESTRIJDING

Zou het in verband met de sterke toeneming van lues niet mogelijk zijn de WASSERMANN-reactie kosteloos te laten geschieden? Men zie ook het *Tijdschrift* van 1 en 8 Juli 1944, blz. 641, over het veelvuldig voorkomen van lues latens e causa ignota.

Amersfoort, 14 Juli 1944

A. C. H. HÖWELER, *heel-, neus-en oorarts*

ERGOMETRINE BIJ DE BEVALLING

Met belangstelling heb ik het artikel van collega SCHUT gelezen, waarin hij waarschuwt tegen het ondoordacht voorschrijven van ermetrine bij den partus. Zelf deed ik soortgelijke ervaringen op, met dit verschil echter, dat ik in de twee jaren, gedurende welke ik regelmatig ermetrine compositum „Organon” voorschreef ter inleiding van den partus of ter versterking van weëën, nooit eenig nadeel voor moeder of kind heb gezien, totdat Organon, waarschijnlijk door tijdsomstandigheden genoodzaakt, het hydrochloras-ermetrine door het ermetrine-tartraat heeft moeten vervangen. Bij 9 patiënten deed ik de volgende ervaring op:

Eenmaal afsterven der vrucht. Dosis 12 dragée's in 2 dagen.

Tweemaal ernstige asphyxie. Dosis 6 dragée's.

Viermaal matige asphyxie. Dosis 3 tot 6 dragée's.

Tweemaal geen bijzonderheden. Dosis 1 tot 3 dragée's.

Het ermetrine compositum durf ik in de huidige samenstelling niet meer toe te passen.

Lisse, 11 Juli 1944

F. HAASE Jr.

ERGOMETRINE BIJ DE BEVALLING

Collega SCHUT heeft critiek geleverd op het gebruik van ergometrine bij de bevalling. Terecht waarschuwt hij tegen de ernstige gevolgen van overdoseering van dit middel gedurende de bevalling. Bij twee van zijn waarnemingen is de doseering te hoog geweest en daardoor werd het kind dood geboren. Bij het derde geval is een normale doseering toegepast, namelijk van 6 tabletten ermetrine compositum. Bij deze vrouw werden eerst thuis ergometrine-compositum-tabletten gegeven, echter zonder resultaat. Hoeveel toen gegeven werd is tot mijn spijt niet vermeld. Later (hoeveel?) werd deze vrouw in een ziekenhuis opgenomen en kreeg toen 6 tabletten ermetrine compositum, om de 1½ uur één. Hierna ontwikkelde zich een tetania uteri, waardoor het kind stierf. Het is niet duidelijk waarom deze toestand bij de eerste toediening aan huis niet is ontstaan. Was de bevalling later reeds begonnen? Men moet bij een bevalling, die reeds in gang is, voorzichtig doseeren! Is het ook mogelijk, dat bij deze vrouw verkeerde tabletten zijn gebruikt evenals SCHUT voor een andere vrouw beschrijft? Het komt voor, dat in plaats van ermetrine compositum ++ ermetrine-tabletten worden gegeven. Hierin is de hoeveelheid ermetrine aanmerkelijk hooger. Deze ermetrine tabletten kunnen uitsluitend buiten de bevalling, bij voorbeeld in het kraambed of bij menstruatiestoornissen gebruikt worden. Het zou beter zijn om den naam ermetrine compositum te wijzigen, zoodat vergissingen bij de aflevering minder gemakkelijk kunnen voorkomen.

SCHUT vermeldt verder, dat hij somtijds een verhoogde spanning van den uterus heeft waargenomen. Deze verhooging van tonus vindt men ook soms na kleine giften pituitrine

of thymophysine. De individuele gevoeligheid wisselt sterk, zoowel voor ermetrine als voor pituitrine. Dit is een algemeen verschijnsel bij vele medicamenten. Overgevoeligheid komt bijvoorbeeld ook voor bij pyramidon, secale, chloroform, chinine en zoo voort. Contrôle blijft dus altijd noodzakelijk. Het is juist, dat schut hierop met nadruk wijst. Door slordig gebruik kan het nuttige effect van een medicament verkeerd worden beoordeeld. Men zou den tonus van den uterus meer moeten meten. Dit is mogelijk met den tonometer van VIGNES. Het zou te wenschen zijn, dat dit eenvoudige apparaatje gemakkelijk te verkrijgen was.

De dosering van het ermetrine in de ermetrine-compositumtabletten is zeer laag, hetgeen bereikt kon worden door de toevoeging van kinine. Papaverine maakt de werking „soepeler”. Daarom kan het praeparaat praktisch gesproken zonder gevaar gebruikt worden. De groote omzet wijst er mijns inziens wel op, dat weinig bezwaren worden onder-vonden.

Maar toch is contrôle noodzakelijk, want er zullen enkele vrouwen zijn, die ook voor deze lage dosering overgevoelig zijn. Het zou misschien wenschelijk zijn om, nu ermetrine compositum 5 jaar gebruikt wordt, door middel van een enquête te trachten een indruk over het voorkomen van deze overgevoelighedsreacties te krijgen.

Rotterdam, 15 Juli 1944

B. S. TEN BERGE

BERICHTEN

BUITENLAND

DUITSCHLAND — PLASTISCHE CHIRURGIE. Volgens een bericht in de *Schweizerische medizinische Wochenschrift* (blz. 226, 1944) heeft het NUFFIELD-concern een bedrag van 8000 pond sterling, jaarlijks voor den tijd van 10 jaar, ter beschikking gesteld voor een „unit” voor plastische chirurgie aan de Universiteit te Oxford. T. P. KILNER is tot directeur benoemd.

— ROKITANSKY HERDACHT. De *Schweiz. med. Woch.* (blz. 538, 1944) herinnert er aan, dat 100 jaar geleden aan de Universiteit te Weenen de pathologische anatomie als verplicht leervak is ingesteld en KARL VON ROKITANSKY tot professor ordinarius in dit vak werd benoemd. In hetzelfde jaar bracht ROKITANSKY den tuberculeusen aard van tumor albus aan het licht.

— PARATYPHUS A. Te Weenen is een paratyphus A epidemie in een kazerne waargenomen; van 766 man werden 121 ziek. Hoogstwaarschijnlijk was andijviesalade uit Sicilië bron van besmetting (*Zentr. f. d. ges. Hyg.* blz. 516, 1943).

— RÖNTGENOLOGISCH ONDERZOEK VAN KNAPEN. 's Rijks minister van binnenlandsche zaken en 's Rijks jeugdleader hebben bepaald, dat alle jongens in de jaren 1928 en 1929 geboren, röntgenologisch zullen worden onderzocht. Men zal onderscheiden besmettelijke en niet-besmettelijke lijdens aan tuberculose, die behandeling behoeven, aangetasten, die slechts onder toezicht zijn te stellen, en lijdens aan inactieve tuberculose, die geen toezicht behoeven (*Reichsgesundheitsblatt*, blz. 198, 1944).

— PENICILLINE. In de zitting van de Royal Society of Medecine van 9 November 1943 is een gedachtenwisseling gehouden over penicilline, ingeleid door den ontdekker A. FLEMING. De *Schweizerische medizinische Wochenschrift* van 10 Juni 1944, aan welke dit bericht werd ontleend, is geheel aan het schimmelpreparaat gewijd.

Een samenvattend overzicht van den inhoud zal binnenkort in ons *Tijdschrift* verschijnen.

ENGELAND. — EEN ONDERZOEK NAAR DE SCHADELIJKHEID VAN OORLOGSBROOD. A. HORTINGER heeft in opdracht van de geneeskundige vereeniging te Bazel een onderzoek gedaan naar de nadeelen van oorlogsbrood. Van gezonde menschen zijn het vooral de ouderen, die klagen over verschijnselen van colitis (vermeerderde vorming van gas en slijm):